

Zagreb, 09.03.2012.

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije

Jurišićeva 13

HR-10 000 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava - Prijedlog izmjena Plana numeriranja

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javne pokretne i nepokretne komunikacijske mreže dostavlja svoje komentare i očitovanje na prijedlog izmjena Plana numeriranja od strane Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM), kako slijedi.

1. Točka 2.2. Nacionalni broj u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži

U tekstu te točke navedena je neizmijenjena rečenica: „*Pretplatničke brojeve dulje od 7 znamenaka moguće je upotrebljavati samo uz prethodno odobrenje HAKOM-a*“.

Stajalište Vipneta:

- ovom definicijom HAKOM daje do znanja da ne želi sprječavati razvoj tržišta i eventualne promjene na tržištu koje bi iziskivale povećanje broja znamenki pretplatničkog broja u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama, što svakako podržavamo;
- s obzirom da sva tri nacionalna operatora pokretnih elektroničkih mreža RH imaju od strane HAKOM dodijeljene cjelovite numeracijske opsege koje koriste u skladu s Planom numeriranja na način da duljina pretplatničkih brojeva iznosi 6 ili 7 znamenaka, smatramo i predlažemo, ukoliko to tehničke mogućnosti dozvoljavaju, da se operatorima pokretnih elektroničkih komunikacija Planom numeriranja omogući da duljina pretplatničkog broja kao sastavnog dijela nacionalnog broja u pokretnoj mreži može iznositi i manje od 6 znamenaka, te da je takve brojeve moguće upotrebljavati samo uz odobrenje HAKOM-a, ukoliko HAKOM ocjeni da se radi o slučajevima u cilju poboljšanja usluga krajnjim korisnicima i ukoliko ne uzrokuje bilo kakvo sprječavanje razvoja tržišta;
- konkretno se radi o pozivnom broju Službe za korisnike Vipneta 091 7700, koji je faktički nije pretplatnički broj, koji je na snazi gotovo od samog početka pružanja usluga od strane Vipneta, te kojeg korisnici Vipneta ali i ostalih operatora prepoznaju i uvelike koriste, pa bi kao takav i trebao biti predmet odabira od strane samog operatora i rezultat vlastite želje operatora da unutar dodijeljenih numeracijskih blokova odredi i broj vlastite Službe za korisnike.

PRIJEDLOG Vipneta:

- u točki 2.2. Plana numeriranja izmijeniti rečenicu „*Pretpatničke brojeve dulje od 7 znamenaka moguće je upotrebljavati samo uz prethodno odobrenje HAKOM-a*“ na način da ista glasi: „*Pretpatničke brojeve kao sastavne dijelove nacionalnog broja u pokretnoj mreži dulje od 7 znamenaka i kraće od 6 znamenaka moguće je upotrebljavati i u druge svrhe obavljanja javnih komunikacijskih usluga (npr. pozivni broj Službe za korisnike) uz odobrenje HAKOM-a.*“

2. Točka 2.2. Nacionalni broj u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži

HAKOM u svom prijedlogu izmjena Plana numeriranja predlaže:

- povećanje opsega duljine pristupnog koda s 2-3 znamenke na 2-4 znamenke
- skraćivanje opsega duljine pretpatničkog broja s 6-7 na 5-7 znamenaka
- u slučaju korištenja pristupnog koda od 4 znamenke, duljina pretpatničkog broja iznosila bi 5 znamenaka

Stajalište Vipneta:

- s obzirom da nismo upoznati s ciljevima i razlozima ovih izmjena predloženih od strane HAKOM-a, dužnost nam je u okviru ove javne rasprave skrenuti pozornost na potencijalne neželjene učinke predloženih izmjena:
 - o numeracijski opseg +385 9xxxxxxx je ograničen i dedican nacionalni numeracijski resurs kojim se osigurava jedan od predujeta za razvitak tržišta pokretnih elektroničkih komunikacija u duljem narednom razdoblju;
 - o za uporabu numeracija za pokretne elektroničke mreže s duljinom od 4 znamenke (na primjer: 09425 xxxxx) ne nalazimo dovoljno opravdane ili razumljive razloge:
 - ukoliko bi se, primjerice pristupni kód 09425 koristio za pružanje punog portfelja usluga pokretnih mreža (putem MVNO), tada je jasno da bi zbog najveće dozvoljene duljine pretpatničkog broja (5 znamenaka) maksimalni numeracijski opseg tog MVNO operatora bio 100.000 brojeva:
 - I sam HAKOM je u postupku analize tržišta pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz pokretnih javnih komunikacijskih mreža tijekom 2009. godine, naveo da smatra, citiramo: „...da na tržištu trebaju postojati samo virtualni operatori pokretnih mreža koji mogu dati tržištu dodanu vrijednost...“. Mišljenja smo da MVNO operatori čiji je maksimalni broj korisnika ograničen na 100.000 (maksimalno 2% ukupnog broja trenutno aktivnih korisnika u RH) i realno ne mogu tržištu dati dodanu vrijednost;

- **dodatni problem nastaje u prometnim slučajevima međunarodne terminacije dolaznog prometa**, s obzirom da su na međunarodnom tržištu u popisima dostupnih destinacija u pojedinim zemljama svijeta, uključujući i RH, i povezanim cjenicima svih inozemnih operatora za uslugu terminacije, destinacije oglašene na način da se definiraju početni blokovi numeracija koji se sastoje od Country Code-a i Pristupnog koda pojedine pokretne mreže, tako da je ukupan broj znamenaka najčešće do 5, iznimno do 6. U konkretnom slučaju, destinacije pokretnih mreža u RH u pravilu su u međunarodnim operatorima oglašene kao 38591-92, 38595, 38597-38599. Uslijed povećane duljine Country Code-a RH (385, tri znamenke), otvaranje novog pristupnog koda u RH s 4 znamenke imalo bi za posljedicu i nužnost otvaranja nove destinacije npr. 3859425, odnosno, destinacije definirane sa čak 7 znamenaka. Međunarodni operatori dostavljaju svoj međunarodni dolazni promet na sve numeracije unutar oglašanih destinacija, te ukoliko bi se trebala otvarati nova destinacija npr. 3859425 u sustavima međunarodnih operatora, sasvim je jasno da bi međunarodni operatori zbog tehničkih ograničenja u tzv. B-analizi vlastitih sustava ili Billing sustava, izbjegavali oglašavati i nuditi i promet prema takvoj izdvojenoj destinaciji zbog previše znamenaka kao oznake destinacije, što bi svakako moglo dovesti do problema nepostojanja konkretne destinacije 3859425 iz inozemstva, odnosno, nezadovoljstva pozivajućih i pozvanih korisnika ili naših korisnika koji se nalaze u roamingu u inozemstvu.
- **ukoliko bi se, primjerice pristupni kód 09425 koristio za djelomično pružanje usluga pokretnih mreža (npr. samo Podatkovne usluge ili samo SMS)**, tada nalazimo niže navedene prepreke za isto:
 - pojedinačne usluge koje se pružaju u pokretnim mrežama povrh govornih usluga, kao što su npr. Podatkovne usluge ili SMS usluge, nisu isključivo usluge operatora pokretnih mreža;
 - ukoliko neki novi operator namjerava pružati samo Podatkovne usluge svojim korisnicima, nije nikako nužno da se takve usluge pružaju putem ograničenog numeracijskog resursa pokretnih elektroničkih mreža, već se mogu pružati i putem drugih numeracijskih opsega, npr. putem numeracijskog opsega 074 i 075, Planom numeriranja predviđenog za usluge osobnog broja, odnosno, tzv. „nomadske“ usluge;
 - ukoliko neki novi operator namjerava pružati samo Podatkovne usluge ili samo SMS usluge svojim korisnicima, razvidno je da se u takvim slučajevima neće koristiti ni uobičajeni mobilni uređaji, niti će biti potrebe za osiguranjem prijenosa brojeva između mreža;

- stoga, po našem mišljenju, s obzirom na prethodno navedeno, pružanje samo podatkovnih ili samo SMS usluga, bez govornih usluga, putem primarno dodijeljenih brojeva dediceranih za javne komunikacijske usluge u pokretnim mrežama (09x) nije racionalno i opravdano, već bi se za takve usluge trebali dodjeljivati numeracijski resursi iz drugih područja Plana numeriranja (06x, 07x, 08x);
- **dodatni problem nastaje u prometnim slučajevima međunarodne terminacije dolaznog prometa**, s obzirom da su na međunarodnom tržištu u popisima dostupnih destinacija u pojedinim zemljama svijeta, uključujući i RH, i povezanim cjenicima svih inozemnih operatora za uslugu terminacije, destinacije oglašene na način da se definiraju početni blokovi numeracija koji se sastoje od Country Code-a i Pristupnog koda pojedine pokretne mreže, tako da je ukupan broj znamenaka najčešće do 5, iznimno do 6. U konkretnom slučaju, destinacije pokretnih mreža u RH u pravilu su u međunarodnim operatorima oglašene kao 38591-38592, 38595, 38597-38599 i tako su implementirane i u tehničkim sustavima za usmjeravanje prometa i Billing sustavima. Međunarodni operatori dostavljaju svoj međunarodni dolazni promet na sve numeracije unutar oglašениh destinacija, a time i na pretplatničke brojeve na kojima se NE pružaju govorne usluge. Ukoliko bi se u oglašenom numeracijskom opsegu 3859x nalazio uvećan broj „negovornih pretplatnika“, to bi imalo za moguću posljedicu i bitno povećanje broja neuspješnih poziva iz međunarodnih mreža prema nacionalnim pokretnim mrežama, odnosno, izraženu sumnju u kvalitetu te međunarodne rute i destinacije od strane međunarodnih operatora, temeljem čega bi međunarodni operatori vršili moguće zabrane odlaznih poziva prema destinacijama s niskom uspješnošću ostvarivanja poziva, a to bi zasigurno rezultiralo nezadovoljstvom pozivajućih korisnika iz inozemstva ili naših korisnika koji se nalaze u roamingu u inozemstvu.

PRIJEDLOG Vipneta:

- u točki 2.2. Plana numeriranja zadržati duljine nacionalnog broja u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži, bez promjena, odnosno, da duljina pristupnog **kóda** i dalje može iznositi od 2 do 3 znamenke, a duljina pretplatničkog broja može iznositi od 6 do 7 znamenaka, uz napomenu iz točke 1. ovog očitovanja.

Nadamo se da će ovaj naš komentar pridonijeti dodatnom razmatranju predloženih izmjena Plana numeriranja i donošenja najkvalitetnije odluke.

Srdačan pozdrav,

VIPnet d.o.o.